

Till: Havs- och vattenmyndigheten**2025-03-21****Yttrande gällande remiss om förslag till ett tidsbegränsat förbud mot trålfiske efter pelagiska arter (Dnr 2025–000600)****Sammanfattning**

BalticWaters ställer sig kritisk till Havs- och vattenmyndighetens förslag till ett tidsbegränsat förbud mot trålfiske efter pelagiska arter bortom territorialhavets gräns. Som framgår av ärendets konsekvensutredning är fisket begränsat under den föreslagna förbudsperioden 1 – 31 augusti. Enligt [Sweden Pelagic Federation](#) bedriver de större båtarna skarpsills- och strömmingsfiske i Östersjön från oktober till mars. Ett förbud i augusti blir därmed verkningslöst.

BalticWaters anser dock att Havs- och vattenmyndigheten tar ett viktigt steg när det gäller skydd av skarpsillen. Östersjöns skarpsillsbestånd är i behov av återuppbyggnad, men det förslag som myndigheten presenterar är otillräckligt. För att skydda skarpsillens rekrytering hade trålfiskeförbudet behövt införlivas tidigare under året när fiske faktiskt förekommer. Om valet står mellan april och augusti gör BalticWaters bedömningen att april är mer lämpligt sett till när skarpsillen leker. Dock hade ett trålfiskeförbud bortom territorialhavet mellan oktober och mars varit att föredra.

Slutligen vill BalticWaters betona vikten av mer omfattande fiskeförbud som sträcker sig över hela året. [Forskning](#) visar att helårsförbud har betydligt större positiva effekter på fiskpopulationers tillväxt, jämfört med tidsbegränsade förbud.

Detaljerade synpunkter**Förslaget**

Som konstateras i konsekvensutredningen har Östersjöns skarpsillsbestånd visat en tydligt vikande rekrytering de senaste tre åren. Även sill och strömming i Östersjön, bortsett från beståndet i Rigabukten, uppvisar en oroväckande svag beståndsstatus. Samtliga av dessa bestånd befinner sig enligt Internationella havsforskningsrådet ICES senaste rådgivning (2024) nära den kritiska gränsen *Blim*.

Mot denna bakgrund är ett trålfiskeförbud mycket välkommet. Men för att ge god effekt måste förbudet infalla under lämplig tidsperiod när det storskaliga fisket bedrivs. Havs- och vattenmyndighetens förslag saknar dock tillräcklig hänsyn till detta, vilket gör att förslaget i praktiken blir verkningslöst. Detta bekräftas av konsekvensutredningen som konstaterar att regleringen inte förväntas ge kostnadsmässiga eller andra konsekvenser för berörda fiskeverksamheter.

Valet av tidsperiod för trålfiskeförbud

Enligt [Sweden Pelagic Federation](#) bedriver de större båtarna skarpsills- och sill/strömmingsfiske i Östersjön från oktober till mars. Ett trålfiskeförbud i augusti kommer därför inte göra någon reell nytta om syftet är att skydda skarpsillsbeståndet. Förbudet skulle i stället behöva placeras under perioden oktober till mars.

Konsekvensutredningen menar av flera skäl att augusti är en lämplig månad för förbudet. Ett av dessa skäl är att det ger ett harmoniserat regelverk under hela året, jämfört med att införliva förbudet i april, vilket utredningen menar är betydelsefullt för fisket och fiskerikontrollen. Vidare framgår i utredningen att fisketrycket kan öka i svenskt territorialhav om förbudet skulle införlivas i april. BalticWaters anser att dessa slutsatser är olyckliga eftersom fördelarna med att placera förbudet tidigare under året, då det storskaliga fisket sker, sannolikt är större när det kommer till skydd av skarpsillen. BalticWaters ställer sig samtidigt frågande till varför enbart april och augusti ingår i konsekvensutredningen.

Syftet med trålfiskeförbudet

Enligt konsekvensutredningen syftar förbudet till att införliva den gemensamma överenskommelsen mellan kommissionen, Lettland och Sverige som slöts under ministerrådets möte i oktober 2024. Konsekvensutredningen nämner även att åtgärden skulle innebära ett högre skydd av skarpsillens rekrytering i Östersjön under 2025. BalticWaters är dock tveksamma till om förbudet verkligen kommer att innebära ett högre skydd eftersom arten enligt [Lektidsportalen](#) framför allt leker tidigare under året då vattentemperaturen tillåter det. Dessutom har merparten av skarpsillsfisket redan skett innan förbudsperioden, varför ett lägre antal individer har möjlighet till lek vilket får konsekvenser för rekryteringen.

Om syftet med trålfiskeförbudet är att skydda lekande skarpsill hade ett trålfiskeförbud i april varit mer lämpligt än i augusti, eftersom skarpsillen i södra Egentliga Östersjön sannolikt leker i april, enligt Lektidsportalen. Det hade däremot varit mer önskvärt om trålfiskeförbudet införlivades under någon eller flera av de månader då skarpsillen fiskas av de stora fiskebåtarna.

Område som omfattas av trålfiskeförbudet

Av konsekvensutredningen framgår att påverkan på södra Östersjöns lekbiomassa av sill och strömming i svenskt territorialhav blir lägre om fiske även tillåts utanför territorialgränsen i april i stället för augusti, varför utredningen föreslår trålfiskeförbud i augusti i stället för april. BalticWaters vill påpeka att Havs- och vattenmyndigheten enligt [artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 1380/2013](#) har rådighet att införa fiskebegränsningar i svenskt territorialhav vilket innebär att påverkan på sill- och strömmingsbeståndet kan förhindras. BalticWaters menar därför att ett trålfiskeförbud både bortom och innanför svenskt territorialhav skulle kunna införlivas.

Vikten av helårsfredning

BalticWaters vill understryka att helårsfredning ger bättre effekt än lektidsfredning. Enligt [forskning från Sveriges lantbruksuniversitet](#) kan helårsfredning öka förekomsten och biomassan av fisk, särskilt om områdena är strategiskt placerade och anpassade till arternas livscyklar. Andelen stora och äldre individer ökar också vilket stärker beståndens reproduktionspotential.